

NGƯỜI ĐÀN BÀ TRONG CĂN NHÀ NHỮNG NGƯỜI TRĂM NĂM CŨ

(Tâm Bút) (Bài 3).

Tôi 13/5/1999, từ đầu giây Santa Ana, Chung bảo:

“Ban chiều đi khám bác sĩ, tôi được xác nhận cái điều bấy lâu vẫn nghi ngờ là thật: *Tôi bị ung thư máu.*”

Đầu giây này, tự nhiên tôi thấy lòng rung động khi hình dung thật nhanh nổi trống vắng trong những buổi chiều không còn được nghe tiếng điện thoại reo. Giọng anh vẫn đều đều không rung cảm:

“Con người sống chết có số. Tôi mong cô chẳng nên lấy đó mà buồn làm chi!”

Tôi bật kêu:

“Làm sao không buồn cho được? Anh tưởng BG là người có trái tim sắt chắc?”

Anh cười khan:

“Bác sĩ bảo chưa đến nỗi nào nếu tôi chịu đi làm *radiation*, thay máu. Ông khuyên bỏ thuốc lá, nhưng tôi đáp: *‘Tôi chỉ còn cái đó làm vui, giờ bác sĩ bảo bỏ, làm sao có thể thi hành?’*”

Và anh lại cười, cái cười hòa lẫn trong tiếng rít từ điều thuốc lá ngậm nơi đầu môi.

Tôi im lặng. Có một nỗi tái tê lan khắp cơ thể. Hình ảnh *người Định Mệnh* như đang lộ hình rõ rệt. Cái trò trên người tàn nhẫn tôi từng quen thuộc, vậy mà thêm một lần đối diện, tôi thú nhận đã không thể nào kèm giữ được sự run rẩy của trái tim.

Giọng tôi ngân ngại:

“Anh nên theo lời khuyên của bác sĩ...”

Tiếng cười Chung nghe giễu cợt:

“Không ngờ TTBG có lúc tỏ ra mềm yếu quá.”

Tôi bật nói :

“Sau này anh chết đi, không biết rằng có ai tiếc nhớ, chứ riêng BG thì sẽ ngậm ngùi lắm...”

Qua điện thoại, sự im lặng từ anh giống như câu hỏi “*Tại sao?*” là điều tôi cảm nhận.

Tôi đáp hờ hững:

“Trên đời, không phải dễ mà tìm ra kẻ tri âm hiểu được tâm sự mình.”

Đầu giây kia, giọng anh mai mỉa:

“Những lời *‘TTBG lúc này’* mà lọt vào tai một anh chàng nào đó, hẳn anh ta sẽ rất lấy làm đặc ý!”

Tôi phá lên cười:

“Anh không tin?”

Giọng anh điều cợt:

“Tin chứ! TTBG nổi tiếng thành thật mà!”

Tôi không muốn đi sâu vào câu đã thốt, nghĩ cũng không cần thiết. Những lời thư của cô em gái ở Bruxelles hiện lên từng chữ trong óc: *“Mỗi người sinh ra đời là đã có nửa con người của mình thất lạc đâu đó và cứ mãi đi tìm...”*

Tôi trầm giọng:

“Trong khi tất cả mọi con người trong giới văn nghệ hải ngoại đều đồng loạt quay lưng với BG thì anh, một độc giả, đã tự ý *‘đi tìm’* để đánh thức dậy nơi BG một cái gì từ lâu im ngủ. Anh tỏ ra hiểu thấu tâm tư nhiều uẩn khúc trải dài trên những giòng chữ im im BG viết. Đó là điểm rõ rệt để BG mang trong lòng nỗi cảm kích rất đậm.”

Anh im lặng.

Tôi tiếp:

“Sống đã nhiều, gặp cũng rất nhiều, nhưng thật khó để BG nghĩ rằng mình tìm được đúng con người cho mình MUỐN gặp. *Nửa bàn tay cũng không đủ!* Luôn luôn vẫn có một cái gì làm cho lẩn cấn để phải tự rút lui khỏi những giao thiệp, trở về yêu nỗi cô đơn của mình, thấy an lòng hơn.”

Đầu giây kia, tôi nghe rõ tiếng thở dài rất nhẹ:

Giọng anh càng thêm nhỏ, như tiếng thì thầm của một linh hồn từ đáy mộ:

“Cảm ơn cô!”

Thật lâu, anh hỏi:

“Cô có nghĩ rằng giữa cô và tôi đã từng có một cái duyên tiền định?”

[Tôi vẫn ưa cách dùng chữ *“Tôi và Cô”* của anh, nghe xa vời mà cũng thật gần gũi, vừa nghiêm trang cách biệt lẫn cả dịu dàng bảo bọc. Bằng thứ trực giác bén nhạy của một con người đã kinh qua quá nhiều ngõ ngách tình

cảm, tôi biết trong anh đã có “*sự thay đổi*”. Còn tôi, thật lòng chẳng muốn đổi thay chút nào trên hình thức. Cái Đẹp chỉ có ở mức độ lơ lửng của nó.]

Tôi bỗng phá lên cười, cái cười vỡ vụn vẫn quen dùng với anh trong mọi câu chuyện. Và nói: “Rùi, mà cũng là may cho cả anh lẫn BG khi cái tiền định kia đưa đến với chúng mình quá trễ...”

[Một lời nói đùa và cũng là nói thật. Tôi không muốn phân tích với anh về cái Rùi cái May, nhưng tự mình ngẫm nghĩ. Ba mươi năm xưa nếu gặp anh, đã chắc gì tôi nghĩ đến anh khi tôi đang có trong mình những nông nổi hời hợt của một đứa con gái quen được đàn ông chiều đãi. Và anh, với tính cách nghiêm trang kiêu hãnh như tôi hiện biết, hẳn sẽ không bao giờ muốn đến gần tôi. Đó là tính Rùi.

Còn ngày nay, cuộc sống anh đang gần kề cái chết và tôi thì đang ở đỉnh cao những chống trả cam go với cuộc sống đó, có sao lại gọi là May?

Nếu phân tích hoàn cảnh của ba mươi năm sau thì phải thế này: Chữ Rùi nói lên tính thời gian đến trong đời nhau quá ngắn. Nhưng May, bởi vì như đã viết, chính Tình Bạn nảy sinh từ sự ngẫm suy của Lý Trí mới là điều tôi cần thiết, và cái tình ấy chỉ có thể nhận định được SAU một quãng đời dài đối diện Tình Yêu với những đam mê sôi nổi của trái tim.

Anh đến với tôi trong giai đoạn mà tôi đã quá ê chề trên mọi lãnh vực, kể cả lãnh vực tâm hồn và chữ nghĩa. Tâm tư ú trùn những nỗi nghi ngờ sợ hãi. Sợ hãi con người và sợ hãi cuộc đời... Vì vậy, sự Tri-Âm mới là rõ nét giá trị cho tôi bắt gặp.]

Buổi chiều, khí trời lạnh lạnh phủ trùm căn nhà những-người-trăm-năm-cũ. Dễ đã gần ba mươi năm, kể từ tháng 4/1976 ở Sài Gòn biệt lập, tôi mới tìm thấy lại nỗi rung cảm của mình trong cuộc chuyện trò với một người bạn. Những câu chuyện “*nói cuồng khi nhìn chiều rơi trong nền mây biếc*”; những câu chuyện “*quen thuộc của một đời người mà cũng là rất mới lạ của buổi hôm nay.*”

Tôi hỏi Chung, điệu đùa cợt:

“Có bao giờ anh thấy nhớ một người bạn một cách da diết?”

Anh cơ hồ ngạc nhiên, nhưng chỉ lặng im bên kia đầu giây.

Tôi cười, tiếp:

“Còn BG thì bây giờ mới có: *Nhớ anh, một người bạn cách xa đến hàng trăm dặm!*”

Và nghiêm trang hơn:

“*Cái nhớ này sinh có lẽ là do BG không còn thì giờ sống cho chính mình nữa.*”

Dứt câu là tiếng cười vỡ vụn. Đầu giây kia anh im lặng.

[Thật, *tôi nhớ anh* dù rằng đang đối thoại với anh trong một buổi chiều đầu Xuân rất đẹp vẫn còn đây những chiếc lá vàng tan tác cuốn bay trong gió. *Cái nhớ của một lần quá-khứ-hôm-nay*. Cái nhớ của một ngày “*rồi đây sẽ phải mất!*” Sự chụp bắt cái Đẹp của một Tình Bạn khởi đi từ ý niệm “*mất*” đó. Chụp bắt một hạnh phúc mong manh từ một Kẻ Tri-Âm tôi tìm thấy quá muộn trong cuộc đời.]

Rõ ràng là anh trầm ngâm như đang mất hút vào cái hố nghĩ suy nào đó. Mãi lâu, anh nói nhẹ:

“Những ngày mới chuyện trò với cô, đã từng có lần tôi nghĩ, nếu bây giờ Thượng Đế bắt tôi chết thì xin được chết sau cô. Tôi không chịu được với ý nghĩ để cô lại cõi đời này một thân bơ vơ không ai bầu bạn...” (Anh bỏ lửng câu).

[Trái tim tôi bỗng rung động khi nghe lời nói đó. Qua giọng anh, trước mặt tôi cơ hồ thấp thoáng bóng hình “*người Định Mệnh*.” Một nhân dáng vắng-mặt-hiện-diện trong gần trọn chuỗi đời bão táp. *Một con người đã buông tiếng thở dài –điều thở dài đầy cam chịu-- theo những tiếng lòng thống khổ trong tôi.*]

Một thoáng thật nhanh, tôi giao cảm được rõ ràng những gì anh đang suy nghĩ. Mọi chuyện trong đời đều chỉ là do Duyên và Nghiệp. Không ai thoát khỏi cái vòng chi phối của hai chữ Duyên Nghiệp).

[Từ lâu, khi vẽ hình “*người Định Mệnh*”, tôi vẫn mừng tượng sự cô đơn không chỉ trong tâm hồn *người ấy* mà còn lộ nét đến như có thể sờ mó được trên cả dáng dấp bề ngoài. Với Chung, một con người “*như một cái bóng âm thầm bên lề cuộc sống*” (lời anh) cuộc hôn nhân tan vỡ từ khi còn trẻ, 15 năm lưu lạc xứ người không có lấy bên mình một người thân, người bạn... thì nỗi cô đơn của anh cũng chẳng khác nào nỗi cô đơn tôi cuu mang từ đã rất lâu.

Đó là cái Nghiệp của tôi –và anh (cùng có chung sắc thái trùng giống với Người Định Mệnh.)

Còn cái Duyên? Giờ đây mỗi người *tôi-anh* đều không nắm gì được trong tay để có thể làm thành một món quà tặng cho nhau trong cái Duyên tri ngộ. Không chỉ cuộc sống anh gần kề cái chết thôi, mà *luôn cả tôi cũng chẳng*

còn gì ngoài một xác thân tàn tạ và những giấc mơ tuổi trẻ đã vỡ tan từng mảnh vụn. Tuy nhiên, trong cái “cạn” kia đã có cái “ấp đầy” vời vợi. Trong một giây, từ anh, bóng hình “người Định Mệnh” bỗng thấy thấp thoáng, nhạt nhòa như khói sương, mơ hồ như ảo ảnh. Con người với “vóc dáng cao gầy, khuôn nét lạnh lẽ, vuốt tóc tôi khi tôi cười và lau mắt cho tôi mỗi lần tôi khóc.” Con người như một cái bóng, thủy chung đeo đuổi sau lưng, đợi chờ nâng tôi dậy sau mỗi lần bị cuộc đời đánh gục tang thương.]

Mãi nhìn mây bay qua cửa sổ, tôi im lặng thật lâu.

Giọng anh quan thiết:

“Sao cô không nói gì nữa?”

Tôi vẫn im lặng. Anh tiếp:

“Những khi cô im lặng, tôi có cảm tưởng như cô đang bay mất!”

Tôi bật cười:

“Sở dĩ BG chỉ nghe mà không nói là muốn giữ lại nhiều hơn cho mình những kỷ niệm nếu mai này không còn nhìn thấy anh lần nào nữa trong đời.”

□

(Xem tiếp Bài 4)

□